

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۰۱/۲۸/۲۰۲۲

محمد صالح گردش

کلمه منتر

کلمه «منتهر» (مانتهر، منتره و مانتره) در اوستا، کلام و سخن مقدس اهورایی ست چنان که این کلمه در فقرة نخست هرمزد یشت، هات ۳۱ بند ۱۸ و نیز بسا جا های دیگر در اوستا آمده است. به نظر من این کلمه همان است که ساحران تا امروز در خوانش اوراد و ادعیه ها، آن را به هیأت ادایی «منتر» چنان که در بیان کوتاه «انتر منتر» به کار می برند. ممکن می دانم که این دو کلمه از کلمه های ودایی یا سانسکریت به زبان های بعدی رهیاب گردیده باشند. منتر (منتر) که در اوستا کلام مقدس است، و کلمه انتر در زبان های بعدی کلمه یی خواهد بود که در بخش آواز خوانی در هنر موسیقی، قسمت ادایی بلند آواز را که «انتره» گویند، بوده باشد. «مانسره» اسم یکی از نواحی زیبا و سرسبز واقع در «خیبرپشتونخوا» ممکن است از بنیاد همین کلمه اوستایی منتر بوده باشد و می شود آن را سرزمین کلام مقدس معنی و تعبیر نمود. دور از امکان نخواهد بود که زردشت در همین سرزمین از طرف اهورامزدا به پیامبری مبعوث شده باشد و شاید هم پیامبران و سخنوران دیگری در گذشته های دور ازین سرزمین برخاسته باشند که ما از آنها اطلاعی نداریم. سرزمین خیبر پستونخوا به یقین که یکی از منازل و اماکن اولیه انسان هاست چنان که یافته های آثار باستانی از کناره های رود سند می تواند ادعایی به این مدعا باشد. همچنان «زیری مینگوری» که اسم دیوی و از آفریده های اهریمن است، نام یکی از شهرک های ناحیه خیبر پستونخوا مسما به «مینگوره» با اسم همین دیو مطابقت دارد که در همین اثر زیر عنوان «در پیوند اسم زیری مینگوری» نگاشته ام. از آن جایی که خاست گاه زردشت را از همین نواحی می دانم ممکن خواهد بود که زادگاه و خاستگاه پیامبر یکی از منازل نزدیک به این نواحی بوده باشد دلیلی که در زمینه دارم این است که زبان اوستایی با زبان سانسکریت نزدیکی های خود را دارد و زردشت از جای گاهی برخاسته که زبانش مستقیم زیر تأثیر زبان سانسکریت بوده است. همین گونه کلمه «مانتهرن» که در اوستا به معنی پیامبر است چنان که این کلمه در هات ۲۸ بند ۷، هات ۳۲ بند ۱۳، و جاهای دیگر در اوستا آمده است، از جمله کلمه

د پانو شمیره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د ليکنيزي بني پاروالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په خير و لولي

های خواهد بود که از دهلیز زبان اسلاف پشتون ها وارد زبان پارتی (پهلوی) شده باشد. در کرده ۲۴ فروردین یشت، فروهر یکی از مقدسین به نام «منتره واک» ستوده شده است. این کلمه از نظر من به معنی دارنده یا صاحب کلام مقدس خواهد بود؛ زیرا سخنانی که در باره او در همان جا رفته است بر می آید که او از سخن وران عصر و زمان خود بوده است و هم جزء «واک» در زبان پشتو پسوندی است که در پایانه کلمات در می آید و معنی صاحب و دارنده را افاده می نماید مانند، چارواک، زورواک، خیلواک و ...